

Opleiding Bovendonk

Priester- en Diakenopleiding Bovendonk, Hofstraat 8, 4741 AK Hoeven

Staf en studenten van de Priester- en diakenopleiding Bovendonk bij de start van het studiejaar. (Foto: M. de Jong-Smits)

Studiejaar 2010-2011

Op 27 augustus 2010 opende de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk het studiejaar 2010-2011. Bisschop Van den Hende was hoofdcelebrant in de openingsviering. Onder de aanwezigen bevond zich emeritus-bisschop H. Ernst van Breda, de oprichter van deze opleiding.

Tijdens deze eucharistieviering ontvingen enkele studenten uit de bisdommen Antwerpen, Rotterdam en Breda de aanstelling tot lector of acoliet. In zijn homilie ging bisschop Van den Hende in op de betekenis van deze aanstellingen. Hij kaderde deze in in het voorbereidingstraject op de wijdingen. De bisschop beklemtoonde dat het noodzakelijk is dat priester- en diakenkandidaten zich persoonlijk, intellectueel en spiritueel laten vormen én hun roeping uitzuiveren. "Om als priester en diaken in dienst van de Heer te staan moet je jezelf laten voeden door de Schrift en de sacramenten. Als lector mag je voorlezen uit de Schrift. Dit doe je vanuit je band met de Heer. Als acoliet toon je jouw liefde voor de eucharistie en word je in dit sacrament gevoed door de Heer die je geroepen heeft."

Dit studiejaar studeren op de Priester- en Diakenopleiding 23 studenten, waarvan zestien studenten de priesteropleiding volgen en zeven studenten de diakenopleiding. Zes van de studenten zitten in het eerste jaar: twee priesterkandidaten voor Antwerpen, één priesterkandidaat voor het aartsbisdom Utrecht, één priesterkandidaat voor het bisdom Groningen-Leeuwarden, en twee diakenkandidaten voor het bisdom Rotterdam.

In dit studiejaar worden twee nieuwe initiatieven gestart: de Bovendonk Academie (zie p. 4) en dit bulletin, waarmee we u halfjaarlijks op de hoogte willen houden en de contacten willen onderhouden met oud-studenten, docenten, participanten, werkers in het veld, leden van de gebedsgroep roepingen en allen die Bovendonk een warm hart toedragen.

Inmiddels zit het eerste semester van dit studiejaar er bijna op. De decembermaand is aangebroken en we gaan hard op weg naar Kerstmis. Langs deze weg willen staf, studenten en personeel van de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk u alvast een Zalig Kerstfeest toewensen en Gods zegen voor het nieuwe jaar.

Rector N.M. Schnell

Het gebedsleven is voedsel voor de ziel. (Foto: I. Bertens)

Spiritualiteit en gebed

De Priester- en diakenopleiding Bovendonk kiest uitdrukkelijk voor geestelijke vorming als een van de vier pijlers waarop de gehele opleiding steunt. Naast persoonsvorming, pastorale vorming en intellectuele vorming heeft de geestelijke vorming haar eigen plaats.

De vier pijlers vormen samen een stevig fundament, waarop de opleiding rust en waardoor vertrouwd mag worden dat de kandidaten na hun opleiding goed beslagen ten ijs komen, goed gevormd zijn voor de zware taak die hen wacht in het huidige kerkelijk-pastorale veld.

De geestelijke toerusting, de vorming in spiritualiteit, is wezenlijk voor de ontwikkeling van de kandidaat en voor zijn groei naar het gewijde ambt. Hij is immers vanuit een geraaktheid, vanuit een roeping deze weg opgegaan. Hij heeft als het ware een Stem gehoord. De Ruach, de Adem, Geest Gods heeft hem bewogen. Hij voelt zich letterlijk vanuit zijn wezen 'geroepen' tot het ambt van priester of diaken. Priester of diaken worden is niet alleen het aanleren van een 'vak' of geschikt gemaakt worden voor een functie, niet alleen het je toe-eigenen van kennis en vaardigheden, het op de hoogte raken van

bepaalde voorschriften, ordeningen en rituelen van de Kerk; het gaat er vooral ook om dat de kandidaat tot in zijn kern, tot in zijn ziel wordt gevormd tot dienaar van het gelovige Godsvolk. Het gaat erom dat het Evangelie tot in zijn binnenste vlees en bloed wordt. De kandidaat wordt geacht bereid te zijn zich wérkelijk te laten (om)vormen tot zijn toekomstige ambt. Echter, hoezeer in Bovendonk ook alles in het werk wordt gesteld voor een goede vorming, het is uiteindelijk slechts de Geest Gods die deze vorming kan bewerken. Zich openstellen voor deze Geest in het gebed is wezenlijk. Het leven van gebed dient de kandidaat eigen te worden, net zo eigen als eten, drinken en rusten. Bidden is het voedsel voor de ziel. Door veelvuldig dat voedsel te nuttigen, zich voor Gods aanschijn te begeven, te bidden om zijn Geest, kan de kandidaat groeien naar Gods Beeld dat in hem ligt opgeslagen. Hij kan steeds meer worden zoals hij door God is bedoeld en zo wordt hij steeds meer geschikt voor het ambt.

Priester worden, diaken worden is een langzaam proces van omvorming, een langzaam proces van steeds meer gezuiverd worden van 'ikkigheid'. Het vak spiritualiteit is daarbij van groot belang. Bij spiritualiteit gaat het om het God-menselijk betrekkingengebeuren. Hier krijgt de student zicht op de 'Godswerking' in zichzelf en in anderen. In de mentoraatsgesprekken wordt getracht valkuilen, vluchtwegen en valse motivaties te leren ontdekken en de wegen onderkennen die leiden tot groei. Authenticiteit is wezenlijk voor een goede ambtsbediening. De kandidaat zal in de toekomst te maken krijgen met de zielen van de mensen. Inauthenticiteit belemmert het contact met de zielen, belemmert het contact met God.

De roeping van de kandidaat ligt in Gods hand. Hijzelf kan alleen maar meegeven op de weg van geroepen zijn. Hijzelf kan alleen maar voortdurend, in alle openheid en eerlijkheid, met grote aandacht luisteren naar de Stem die hem riep. Voortdurend zal hij in zijn gebed en in zijn doen en laten gefocust zijn op die Stem. De opleiding helpt hem daarbij. Zij is ingebed in een biddend geheel van Eucharistie, getijdengebed en andere vormen van gebed. Deze vormen helpen de kandidaat om zich het biddende leven steeds meer eigen te maken. Zo wordt gebed als het ware de bedding van zijn leven, de bedding waarin zijn inspiratie mag stromen en steeds weer nieuwe energie krijgt.

Mariet Stickers O.Carm., docente spiritualiteit

Personalia

In het studiejaar 2009-2010 vonden drie priesterwijdingen van Bovendonkstudenten plaats.

Op zaterdag 7 november 2009, het hoogfeest van de H. Willibrord, werd **Marc Oortman** in de Sint Catharinakathedraal te Utrecht door mgr. Eijk tot priester gewijd. Marc heeft een benoeming gekregen in de parochie H.H. Vier Evangelisten te Groesen, Duiven, Loo en Westervoort.

Op zaterdag 23 januari 2010 werd **Steven de Koning** door mgr. Van den Hende tot priester gewijd tijdens een feestelijke eucharistieviering in de Heilige Antoniuskathedraal in Breda. Na zijn priesterwijding is Steven nog een half jaar werkzaam geweest in zijn stageparochie in de regio Oost-Zeeuws-Vlaanderen. Inmiddels heeft hij een nieuwe benoeming aanvaard. Per 1 oktober 2010 is Steven benoemd tot vice-kanselier van het bisdom van Breda. Tevens blijft hij halftijds werkzaam als priester in het parochiepastoraat.

Op 31 januari 2010 werd **Michel Brasseur** door mgr. Bonny tot priester gewijd in een feestelijke Eucharistieviering in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal van Antwerpen. Voor mgr. Bonny was dit de eerste priesterwijding als bisschop van Antwerpen. Michel heeft een benoeming aanvaard in Mol.

Aan het einde van de zomer 2010 bereikte ons het overlijdensbericht van **emeritus abt Piet Al o.praem.** Hij overleed op 22 augustus 2010. Piet Al was van 2005 tot 2010 lid van de Raad van Bestuur van Bovendonk. Op 17 november 2010 overleed **pater Luchesius - Ton Smits.** Hij was van 1986 tot 1999 docent Soteriologie en Inleiding Theologie.

Per 1 juni 2010 is **diaken Jan Foesenek**, oud-student van Bovendonk, benoemd tot lid van het bestuur van Bovendonk. Hij volgt Leon Sep op, die eerder vanwege gezondheidsredenen moest terugtreden als bestuurslid.

Aan het begin van het studiejaar nam **diaken Peter Hoefnagels** afscheid als stafflid en gedelegeerde van de diakenopleiding. De functie van stafflid werd steeds moeilijker te combineren met zijn taken als diensthoofd pastorale dienstverlening en dekenaal coördinator van dekenaat Het Markiezaat. Zijn taak is overgenomen door diaken Vincent de Haas.

Op 27 september 2010 overleed geheel onverwacht **Wim van Essen.** Hij was van september 1982 tot en met juni 1989 student van Bovendonk. Op 24 juni 1989 ontving hij de priesterwijding in de parochiekerk van het Twentse Wierden. Wim is 54 jaar geworden.

Van A naar Betere leslokalen

In de eerste helft van 2010 hebben de leslokalen en de kantoorruimtes een opknopbeurt gehad. Alle wanden zijn opnieuw geschilderd en de vloeren zijn vernieuwd. Ook de deuren, die voor een deel met verschillende kleuren waren overgeverfd, hebben een opknopbeurt gekregen en zijn allemaal in de originele staat teruggebracht.

Een project dat nog loopt is het vernieuwen en aanvullen van de inventaris. Doordat Bovendonk de laatste jaren qua studentenaantal gegroeid is, hebben we de komende jaren een extra collegezaal nodig. Een deel van het meubilair moet vervangen worden en daarnaast hebben we ook nieuw meubilair nodig.

Giften van oud-studenten

Om deze aanschaf te kunnen bekostigen hebben we o.a. een beroep gedaan op de oud-studenten van Bovendonk. Zij weten immers als geen ander hoe belangrijk het is om tijdens de lesweekenden op goede stoelen en aan goede tafels te zitten. Inmiddels hebben de **oud-studenten ruim € 3.800 bijgebracht.** Daarvoor nogmaals hartelijk dank.

Cursusruimte zolder

De komende maanden zal de zogenaamde 'nonnenzolder' worden opgeknapt. Deze ruimte op de derde verdieping, bovenaan de trap rechts, was vroeger de slaapzaal van de zusters.

De hele ruimte zal worden gestript en vernieuwd. Het dak wordt geïsoleerd en de wanden geëgaliseerd. Een deel van de ruimte zal geschikt gemaakt worden voor middelgrote bijeenkomsten, tot veertig personen. Verder zal de ruimte vooral ingericht worden als ontmoetingsruimte voor de studenten. Er komt dan ook een kleine bar.

Voor het bekostigen van het opknappen van de zolder wordt een aantal fondsen benaderd. Ook hopen we een beroep te kunnen doen op verschillende mensen, die in het verleden al vaker een grotere donatie aan de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk hebben gegeven. Uw gift is ook hier van harte welkom!

Bovendonk Academie

Het studiejaar 2010-2011 startte met een nieuw initiatief, namelijk de Bovendonk Academie. Tweemaal per jaar wordt aan oud-studenten van Bovendonk, priesters en diakens, voortgezette vorming aangeboden.

Volgens de 'Bovendonk formule' zullen, uitgaande van de vier pijlers van de vorming, namelijk de persoonsvorming, de spirituele, pastorale en intellectuele vorming, onderwerpen behandeld worden, die voor priesters en diakens in het pastoraat van belang zijn. Het gaat steeds om een tweedaagse van zondagmiddag tot en met dinsdagmiddag.

Behoeft aan navorming

Met de Bovendonk Academie hoopt de staf van de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk in een behoefte te voorzien. Oud-studenten geven regelmatig aan graag voor studie en vorming terug te komen naar Bovendonk. Ook bisschoppen van de participerende bisdommen stellen regelmatig de vraag of Bovendonk op het gebied van de voortgezette vorming een bijdrage zou kunnen leveren. De Bovendonk Academie valt onder de verantwoordelijkheid van de bisschop van Breda. De staf van Bovendonk ontwikkelt het programma, stelt de data vast en is verantwoordelijk voor de directe uitvoering. De Bovendonk Academie is in principe bedoeld voor oud-studenten van Bovendonk. Echter, ook voor andere priesters en diakens uit de verschillende bisdommen is er de mogelijkheid om aan de voortgezette vorming deel te nemen.

Eerste Bovendonk Academie

De eerste Bovendonk Academie heeft reeds plaatsgevonden. Vijf oud-studenten kwamen van zondagavond 14 november tot en met dinsdagmiddag 16 november met rector Schnell en studierector Brok samen rond het thema 'De uitvaart'. Op maandagochtend startte prof. dr. Herwi Rikhof met de inleidingen. Hij hield een boeiende theologische reflectie op het laatste oordeel. Drs. Arthur Polspoel nam het stokje over. Hij sprak over ontwikkelingen in de christelijke traditie over het omgaan met de dood en wat dat voor ons nu betekent. Met hem reflecteerden de deelnemers ook op hun eigen leven: leven met het perspectief van de dood en wat doen uitvaarten met mij. In de namiddag sprak mgr. dr. Van den Hende over de liturgie en de pastorale praktijk van de uitvaart. De inleidingen gaven veel stof om over te spreken en om over na te denken.

Op maandagavond spraken de deelnemers in een open gespreksronde over de vreugde en de frustraties van het pastoraat en over de bronnen van waaruit men leeft. Op dinsdagmorgen vond een algehele terugblik plaats op de inhoudelijke inleidingen. De deelnemers spraken met elkaar aan de hand van casussen over uitvaarten in de hedendaagse pastoraal, over de moeilijkheden en de kansen.

'Goed en inspirerend'

Bij de evaluatie waren de deelnemers zeer eensgezind: het was een goed, vertrouwd, gezellig én inspirerend samenzijn. Ook het samen bidden van de getijden en het vieren van de eucharistie werd als zeer waardevol ervaren. Een goede start is gemaakt. Wij hopen van harte dat dit initiatief een goede bijdrage zal leveren aan de verdere vorming van de priesters en diakens die hun opleiding op Bovendonk gevolgd hebben.

(Foto: I. Bertens)

'Een zalige deeltijdse opleiding'

Terugblik op de opleiding door Philippe van Tichelen

Philippe van Tichelen studeerde van september 2004 tot juli 2010 aan de Priesteropleiding Bovendonk. Philippe is zijn noviciaat begonnen bij de Norbertijnen van Averbode. In het kader van de afronding van de opleiding vroeg de redactie van de nieuwsbrief hem om een bericht te maken over zijn studietijd.

Voor ik aan de diocesane priesteropleiding begon, had ik in binnen- en buitenland een eerste verkenning van het religieuze leven gemaakt. Met een hogere economische opleiding en jaren werkervaring, voornamelijk in de aankoop en in de internationale luchtvaart, was mijn filosofische en theologische kennis eerder beperkt. Na een jaar Godsdienstwetenschappen in Antwerpen gevolgd te hebben, verlangde ik naar meer. En zo kwam ik via mijn bisdom Antwerpen in Bovendonk terecht. In het eerste jaar worden de bouwstenen gelegd voor de volgende vijf jaren. Samen met drie andere eerstejaarsstudenten kreeg ik van vrijdagavond tot zondagmiddag een intens bad waar de bouwstenen van de filosofie en theologie werden aangereikt. Mijn geest ging er steeds verder van open! Via mentoraatsgesprekken kreeg ik de mogelijkheid om op vertrouwelijke basis mijn groeiproces te bespreken. Dit hielp om een goede integratie te bevorderen tussen leerstof, studie, werk en mij zelf als persoon.

Het zalige aan de deeltijdse opleiding, vond ik dat ik de tijd kreeg om te ontdekken of de ingeslagen weg de juiste was. Langzaam kon ik mijn beroep loslaten om me meer aan de studie en de pastorale stage te geven. Ik voelde me zeker en gelukkig met de ingeslagen route. Moeilijk was dat jaargenoten afhaakten. Zo kwam het dat ik de laatste jaren geen jaargenoten meer had. Maar gelukkig vormde de totale studenten- en docentengroep steeds een degelijk en hartelijk kader. Ik heb in Bovendonk altijd een open en gemoedelijke sfeer ervaren. De onderlinge verbondenheid, ongeacht of het diaken- of priesterstudenten betrof, typeerde de opleiding. De staf, de docenten en de studenten koesterden deze warme en zorgende omgang met elkaar. Als we samen de eucharistie vierden, de gebedsmomenten deelden, samen genoten van de uitwisseling tijdens les Pauzes of ontspanningsmomenten, dit alles verrijkte me. Ik

voelde dat ik er niet alleen voor stond. Tochtgenoten werden vrienden en zo waren de lesweekends evident geen last maar een vreugde.

Het af te leggen parcours vroeg nochtans veel inspanning. Studie en werk waren vaak in conflict met elkaar. Ik was dan heel dankbaar dat ik via Kerk in Nood België de kans kreeg om werk en studie optimaal te combineren. Ook de omgang met familie en vrienden werd beproefd, want maar al te vaak moesten die contacten wijken voor de studie. En verlofdagen werden gebruikt om tentamens of werkstukken voor te bereiden. Niet altijd gemakkelijk, maar zo kwam ik er zelf achter hoe sterk mijn motivatie was om ervoor te gaan. De laatste twee jaren werd de studie gecombineerd met een parochiestage in plaats van een betaalde baan. De verbreding die deze verandering meebracht, vond ik geweldig. In Laakdal (België) kreeg ik de kans om samen met een verantwoordelijk priester en zijn team in een viertal parochies ervaring op te doen rond huwelijksvoorbereiding, ziekenbezoeken, liturgie, rouwbezoeken en uitvaartdiensten. Zo werd de meegekregen leerstof heel concreet getoetst aan de werkelijkheid. Op Bovendonk begon het lesweekend ondertussen een dag vroeger, zodat er ruimte ontstond voor pastorale reflectie en supervisie. Wat een rijkdom was het, om in begeleiding van zeer professionele docenten pastorale en persoonlijke ontwikkelingen te delen, te bespreken en te evalueren!

Tot slot gaven de opleiding en het bisdom Antwerpen me de kans om mijn geloofsweg verder te onderzoeken en te vinden. Zo vond ik wat werkelijk bij me paste, namelijk een leven in geloof vanuit een religieuze gemeenschap. Tijdens het vierde jaar van mijn opleiding werd me duidelijk dat ik mijn verdere leven wilde vorm geven vanuit een gemeenschap. Bij de Norbertijnen van Averbode vond ik de plek om een *vita mixta* te leven: mijn gebed en inzet verbinden met een abdijgemeenschap, die zich vanuit gebed richt naar maatschappelijke inzet.

Met de bagage van mijn opleiding en het bisdom Antwerpen op zak, kijk ik de toekomst vanuit de abdij van Averbode met vertrouwen tegemoet!

Philippe van Tichelen

Opleidingsberichten

Nieuws en agenda van de opleiding Bovendonk

Van 13-15 maart 2011 wordt de tweede Bovendonk Academie gehouden. Het onderwerp van deze tweedaagse is 'het sacrament van het doopsel'. Priesters en diakens die sinds 1999 zijn afgestudeerd en werkzaam zijn in het pastoraat of in de categoriale zielzorg zijn van harte uitgenodigd. Zij krijgen voor deze bijeenkomst persoonlijk een uitnodiging. Alle priesters en diakens die in het basispastoraat werkzaam zijn, kunnen in principe meedoen. Zij kunnen zich bij Bovendonk aanmelden: info@pdob.nl. Met hen wordt wel eerst bekeken of de Bovendonk Academie aansluit bij hun behoefte naar voortgezette vorming.

Geloofsgesprek op tv met rector Schnell 28 november 2010

Op zondag 28 november kwam de tv-uitzending van de eucharistieviering op Nederland 2 uit Halsteren. Het geloofsgesprek uit het bisdom van Breda was deze keer met rector Norbert Schnell van de Priester- en diakenopleiding Bovendonk. Het was het laatste geloofsgesprek uit de serie van 2010, waarin de sacramenten centraal stonden. Het gesprek met de rector Schnell ging over de opleiding van priesters en diakens als bedienaren van de sacramenten. Het gesprek ging ook over roeping.

Op www.katholiek nederland.nl kan het gesprek via internet worden bekeken.

Informatiedag opleiding Bovendonk 7 mei 2011

Ieder jaar vindt op Bovendonk te Hoeven een informatiedag plaats voor mannen, jong en ouder, met interesse voor de opleiding en vorming tot priester of diaken. De informatiebijeenkomst wordt verzorgd door de bisschop van Breda en de rector van Bovendonk. De informatiedag vindt plaats voorafgaand aan roepingenzondag 2011 (15 mei).

Wanneer: Zaterdag 7 mei 2011, 10.00-15.00 uur
Aanmelden voor de informatiedag kan via het formulier op www.pdob.nl. Aanmelding voor de bijeenkomst is verplicht.

Gebedskring roepingen bisdom van Breda 12 december 2010

15 mei 2011

Mensen die het gebed om roepingen in het bisdom van Breda mee willen dragen zijn van harte uitgenodigd om zich aan te sluiten bij de gebedskring roepingen. In het bijzonder wordt om gebed gevraagd voor de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk.

De eerste bijeenkomst van de gebedskring roepingen vond plaats op roepingenzondag 25 april 2010 in de H. Antoniuskathedraal. Op 12 december vindt in de kathedraal om 17.00 uur de tweede bijeenkomst van

de gebedskring roepingen plaats. In de vesper wordt gebeden om priesterroepingen, diakenroepingen en roepingen tot het religieuze leven.

Leden van de gebedskring worden persoonlijk uitgenodigd voor de bijeenkomsten van de gebedskring. Als lid ontvangt u gebeden voor het jaar in een gebedsboekje. Leden ontvangen ook informatie over de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk.

Lid worden: T 076 5223444

E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl

Wanneer: 12 december en 15 mei om 17.00 uur in de H. Antoniuskathedraal te Breda.

Denkt u ook aan de Priester- en diakenopleiding Bovendonk als goed doel? Investeer in de opleiding van priesters en diakens! Uw gift ontvangen wij graag op bankrekeningnummer 25.80.680.

Contact: T 0165 504277, E info@pdob.nl, I www.pdob.nl